

ÅRSPLAN

TOLVSRØD BARNEHAGE

2022-2026

Forord

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN's Barnekonvensjon, «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver».

Videre bygger årsplanen på Tjenestestrategier for oppvekst og læring samt virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir følgende føringer:

- Alle barnehager skal ha kjennskap til barnekonvensjonen om barns rettigheter
- Alle barnehagene har satsninger som fremmer inkluderende felleskap hvor alle er med i et bredt mangfold
- Barnehagene skal jobbe langsiktig og systematisk over flere år
- De skal videreutvikle en kultur for erfaringsdeling og kompetansedeling
- Barnehagene skal utvikle grunnkompetansen for å ivareta alle barn i barnehagen

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

De kommunale barnehagene i Tønsberg har en årsplan som følger kommuneplanens 4-årige handlingsdel. Årsplanen gjelder for kalenderåret. Den revideres årlig og fastsettes i Samarbeidsutvalget før den trer i kraft.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1.Barnehagens visjon- og verdigrunnlag

1.1: Visjon; Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler – sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell.

Vi vil arbeide for at barna får leke og leve gode liv her og nå, samtidig som de får med seg gode og nyttige opplevelser, erfaringer og kunnskaper til å ta med seg inn i fremtiden. Nysgjerrighet og å finne svar/muligheter i fellesskap er sentralt. Vi vil sammen arbeide for barns beste.

1.2: Verdier; Vi skaper tillit gjennom å være åpne, oppriktige og profesjonelle

Åpen

Vi involverer, lytter og kommuniserer godt i prosesser og beslutninger.

Oppriktig

Vi er ærlige, ekte og redelige. Vi skaper gode relasjoner, og er etisk bevisst i vårt arbeid.

Profesjonell

Vi har fokus på faglig kvalitet og nytenkning. Vi viser mot og omsorg i møte med mennesker.

Dette er verdiordene til Tønsberg kommune.

Det er viktig at vi i Tolvsrød barnehage fremstår som åpne, oppriktige, profesjonelle og tillitsskapende i det arbeidet vi utfører. Vi skal ha et stort fokus på mandatet til barnehagen med utgangspunkt i det lovverket og de rammene vi har. Personalet skal ha gode diskusjoner og refleksjoner over mandatet til barnehagen med hovedfokus på Barnekonvensjonens artikkel 3 "til barns beste". Gjennom klar og tydelig ledelse, med varme og en forståelse av at barn gjør så godt de kan, ønsker vi å fremstå med høy kvalitet i alle ledd i organisasjonen.

1.3: Barnehagens pedagogiske plattform/pedagogiske grunnsyn

Det pedagogiske grunnsynet til Tolvsrød barnhage bygger på et helhetlig menneskesyn. Grunnlaget for å leve gode liv legges i barndommen. Det handler om livskvalitet i et her og nå perspektiv, og et fremtidsperspektiv. Barndommen har en egenverdi, men den gir erfaringer og opplevelser som får en betydning for resten av livet.

Vi i Tolvsrød barnehage har som mål å utvikle en barnehage med høy kvalitet. For å lykkes, kreves det en allsidig tilnærming, som faglig engasjement, relasjonskompetanse og kritisk etisk refleksjon. De ansatte skal være aktive og tilstedeværende og gi barna anerkjennelse gjennom aktiv lytting, møte de med forståelse, aksept, toleranse og bekreftelse gjennom utviklingsstøttene kommunikasjon.

I utviklingsstøttende kommunikasjon jobbes det med utgangspunkt i syv prinsipper for godt samspill:

1. Ta utgangspunkt i barnets perspektiv og fokus
2. Bekrefte for barnet at du forstår og «er der»
3. Avvente barnets reaksjon
4. Sette ord på det som skal skje
5. Turtaking – passe på at alle kommer til orde
6. Bekrefte anerkjennende og lede kommunikasjonen
7. Være tydelig på start og slutt i samspillssekvensen

Barna skal ha innflytelse på eget liv og skal møtes som subjekter med rettigheter, og med rett til å uttrykke tanker og følelser. Vi ser etter barnets gode intensjoner og gir støtte, veiledning og handlingsalternativer når det trengs.

Barns rett til å medvirke krever at de ansatte er observante og lydhøre for barnas uttrykk og at det får "virke inn" på hverdagen og barnehagens innhold.

1.4: Barnehagens satsningsområde/prosjekt

Livsmestring - psykisk helsefremmende barnehager

De ansattes kompetanse fremheves som den viktigste enkeltfaktor for kvalitet i barnehager. I Tolvsrød barnehage har vi ansatte som systematisk får kompetanseheving. Gjennom dette arbeidet prøver vi å forstå barnas perspektiv, hvordan barn opplever sin situasjon, deres følelsesuttrykk og hvordan de kommuniserer med oss - hva er det barna prøver å fortelle oss? De

ansatte må bruke sin tilstedeværelse gjennom å være rolig, sensitiv og med evne til å mentalisere. Opplevelsen av å bli forstått hjelper barnet til å forstå seg selv og sine egne følelser. Det er den ansattes ansvar å skape gode relasjoner til barna. Det innebærer å være aktiv, gi anerkjennelse, lytte og møte barnet med forståelse, aksept, toleranse og bekreftelse - å se hele barnet. Vi vektlegger å anerkjenne det enkelte barnet for det mennesket det er.

For å være god i menneskemøter og samspill må den ansatte kjenne seg selv og egne reaksjonsmønstre. Et "frynsegode" med å jobbe i barnehage er mulighet for selvutvikling (Killèn).

Vi har i flere år arbeidet systematisk med kompetanseheving og utviklingsarbeid for de ansatte i samarbeid med Ringshaug, Ilebrekke og Fyllpås barnehage. Dette faglige samarbeidet startet i 2018, i regi av STYD kommunikasjon. Målet er å stadig videreutvikle oss i retning av å utvikle psykisk helsefremmende barnehager. I alle våre planer for utvikling og kompetansehevingstiltak, vil psykisk helsefremmende barnehager være i fokus.

Utviklingsarbeid er en kontinuerlig prosess og vi er underveis, øver, evaluerer, endrer og videreutvikler. Dette er gjennomgående i arbeidet vårt og gir retning for det faglige innhold på møtearenaene våre.

De syv psykiske helserettigheter er synlige i arbeidet vårt:

1. Identitet og selvrespekt: følelse av å være noe, noe verdt
2. Mening i livet: følelse av å være del av noe større enn en selv, at det er noen som trenger en
3. Mestring: følelse av at man duger til noe
4. Tilhørighet: følelse av å høre til noen, høre hjemme et sted
5. Trygghet: kunne føle, tenke og utfolde seg uten å være redd
6. Deltakelse: følelse av at det spiller noen rolle hva man gjør eller ikke gjør
7. Fellesskap: noen å dele tanker og følelser med, noen som kjenner en, bryr seg om en, vil passe på en når det trengs.

Kilde: Arne Holthe, psykolog og professor i helsepsykologi

Prosjektarbeid er vår arbeidsmetode og væremåte sammen med barna i barnehagen. I prosjektarbeid arbeider vi med barns interesser, nysgjerrighet og med barna som medvirkende til egne læringsprosesser. Arbeidsmåten krever aktive voksne som er tilstedeværende og som er pådrivere til ny kunnskap gjennom å være medforskende, og for å gi inntrykk og tilrettelegge for barns ulike uttrykk. Evne til å improvisere, ta imot barnas innspill, nye ideer, videreutvikle og utvide leken er sentralt.

De siste årene har barnehagen brukt kunst som felles utgangspunkt og inspirasjon i personalet sitt arbeid med å utvikle prosjekt, rom og lekemiljø. Prosjektarbeid er alltid i bevegelse - målene og rammene har vi klart for oss og formes og utvikles ut fra barnas interesseområder, innspill og medvirkning. Intensjonen ved prosjektarbeid er å inspirere barnas egen spontane lek. Det vil være en progresjon i innholdet i prosjektarbeidet i løpet av tiden barna går i barnehagen, prosjektarbeid tilpasses barnets alder og modenhet. Vi vektlegger å skape en inkluderende kultur hvor alle barn skal oppleve at de er meningsfulle deltakere i fellesskapet. Å være sammen om noe som skaper mening bidrar til å bygge vennsksapsrelasjoner og er en viktig forutsetning for utvikling av god psykisk helse.

Prosjektarbeidet skal være synlig i det fysiske rommet og bidra til å skape en opplevelse av sammenheng. Personalet i barnehagen skal knytte prosjektarbeidet til lekemiljøet og med det skape frodige, spennende miljøer for barn, med materialer som gir barna kreative utfordringer. Vi skaper multisanselige møteplasser for barna, hvor de i fellesskap møter spennende og varierte sanselige erfaringer.

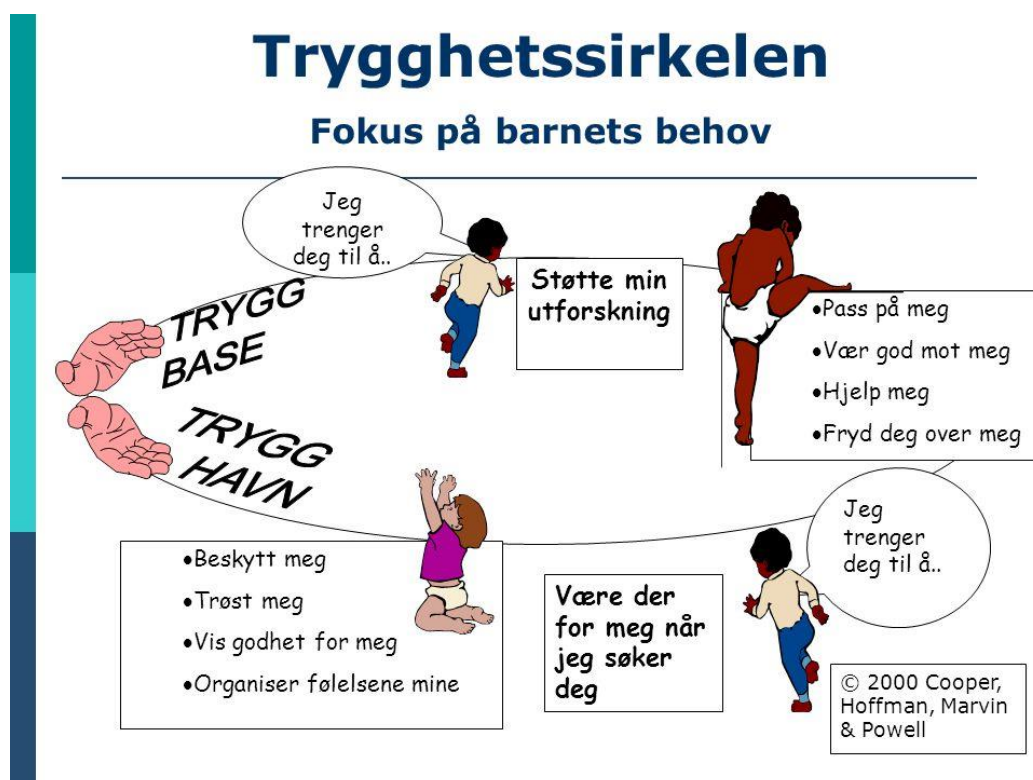
Pedagogisk dokumentasjon er et viktig refleksjonsverktøy i prosjektarbeid og fagutvikling i barnehagen. Observasjoner dokumenteres i form av for eksempel videoer, bilder og fortellinger som gir oss kunnskap om hva barna er opptatt av. Pedagogisk dokumentasjon er en bevisstgjøring på "hvorfor vi gjør som vi gjør", og den bidrar til bevegelige praksiser og tydeliggjør det faglige innholdet.

2. Barnehagens formål og innhold

2.1: Omsorg

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring» (Jfr rammeplanen 2017).

Vi benytter trygghetssirkelen som en modell for hvordan vi jobber i tilvenningsprosesser i barnehagen. Modellen bruker vi også for å bevisstgjøre foreldre om hvor viktig det er å støtte barnet i sin utforskning, samtidig som de skal være den trygge voksne som er der for å trøste og beskytte barnet.

Omsorg er et stort etisk ansvar for personalet. De må møte barna på en omsorgsfull måte som gir barna trivsel og utvikling. Det er den voksne som har ansvaret for relasjonen og som må justere seg til barnet og bruke tid for å bli kjent med det enkelte barns individuelle behov.

Omsorg skaper tilhørighet og alle trenger å kjenne tilknytning til andre mennesker og være i en anerkjennende relasjon. Det er derfor viktig at vi legger til rette for at det oppstår gode omsorgsfulle relasjoner mellom barn som gjør at de ikke bare er mottakere av omsorg, men at de også kan være aktive omsorgsgivere overfor hverandre.

Gjennom vårt kompetansehevingsprosjekt gir vi de ansatte muligheten til å arbeide med å utvikle egen praksis, væremåte, holdninger og verdier. Dette gjøres gjennom refleksjoner i hverdagen, bruk av praksisfortellinger og en god tilbakemeldingskultur.

2.2: Lek

Leken er en viktig del av barns liv og væren, det stiller høye krav til personalet i å legge til rette for barns lek og handling. Kunnskaper om lek, lekekompetanser og selv inneha evnen til å fremstå som «*homo - ludens*» - det lekende menneske, vil være avgjørende for å fremme og styrke barnas lek.

Personalet skal være aktivt tilstede både som deltagende i lek og observerende tilstedeværende, til å støtte barn til å bli i værende lek og til å videreutvikle den.

Barnehagens fysiske miljø og prosjektarbeid vil ha som mål å gi fellesopplevelser, inspirasjon, støtte og initiativ til barns lek. I Tolvsrød barnehage jobber vi bevisst for at alle barna skal få en opplevelse av sammenheng mellom prosjektarbeid, det fysiske rommet, livet generelt og barndommen her og nå. Barn skal møte et personal som er oppmerksomme, som støtter og beriker barns initiativ og interesser. Slik skal barna få stimulert sin nysgjerrighet og sitt vitebegjær samt utforske egne teorier.

Det er personalets ansvar å tilrettelegge for barnas mestringsopplevelser, som kan bidra til troen på sin egen tilegnelse av kunnskap og gi en positiv selvfølelse og livsmestring. Personalet er tilstede som støtte og omsorgsperson. «Jeg ser deg og dette klarer du!»

Det er av stor betydning at personalet har kompetanse til å observere barns samspill og lek, og til å veilede slik at leken ikke bidrar til utenforskap. Det er alltid de ansattes ansvar til å ta krenkelses og mobbing på alvor, gi støtte og veiledning slik at barn opplever tilhørighet og får være en del av leken og fellesskapet. Tønsberg barnehagene har en handlingsplan mot mobbing. Link til denne: [handlingsplan mot mobbing](#).

2.3: Danning

Barn og ansatte påvirker hverandre gjensidig, men det er den ansatte som må ta ansvar for relasjonen. Det krever bevisste og reflekterte ansatte, som arbeider med selvutvikling og danning. Danning skjer gjennom hele livet, den endres og formes gjennom bla.refleksjon, samspill, dialog og prosjektarbeid.

Danning er en personlig prosess og samtidig en kontinuerlig samspillsprosses mellom mennesker og omgivelsene. I barnehagen er omsorg, lek og læring viktige deler av og en forutsetning for denne prosessen. Prosessen er med på å forme vår identitet og selvforståelse. Dette er en viktig del av å være i et fellesskap og som deltakere i et demokratisk samfunn.

2.4: Læring

Å se helhet og sammenheng mellom omsorg, lek, danning og læring er sentralt for arbeidet i barnehagen og er forankret i barnehagens formålsparagraf. I Tolvsrød barnehage skal leken bli verdsatt som betydningsfull i seg selv, uten at leken blir forstått som en metode eller et instrument for læring.

Vi har et helhetlig læringssyn der vi vektlegger betydningen av den frie, spontane leken og anerkjenner betydningen av lek for barns læring. Hvordan barnet er i lek i barnehagen har betydning for hvordan barnet er i samspill med andre, utvikler sosiale ferdigheter, hvordan barnet bruker sitt språk, utvikler språkkompetanse, hvordan barnet er i bevegelse og da sin motoriske utvikling. Det handler først og fremst om å leke og samtidig risikere å lære noe. Barns utvikling av sosial kompetanse, turtaking, empati, samarbeid og ansvarlighet er avgjørende for å inngå i lek og samspill med andre barn. Leken er grunnleggende viktig for barns psykiske helse.

I Tolvsrød barnehage bruker vi prosjektarbeid og multisanselige møteplasser som utgangspunkt for læring.

3.0: Medvirkning:

3.1: Barns medvirkning:

Barnekonvensjonen Artikkel 13 - Barnet skal ha rett til ytringsfrihet. I Tolvsrød barnehage er vi opptatt av barnas stemme, og vi skal ta barnet på alvor i alle situasjoner som omhandler barnet. Barns medvirkning betyr ikke at barnet skal få bestemme alt, men at det skal være rom for å ytre sin mening, og bli hørt i hverdagsituasjoner.

For at samspillet skal utvikle seg i en positiv retning er det viktig at barnet får være med på å medvirke i det som berører det. Vi er åpne for barns perspektiv, og at det ikke nødvendigvis er den ansatte som har rett eller eier sannheten. I arbeidet med barns medvirkning må de ansatte være lydhøre ovenfor barnets signaler, de må kjenne til barns ulike uttrykksformer, tilrettelegge for medvirkning tilpasset barnet alder og ulike forutsetninger.

3.2: Foreldres medvirkning:

God kommunikasjon mellom foreldre/foresatte og ansatte er en forutsetning for barnets psykiske og fysiske helse, trivsel og utvikling. Barnehagene tilbyr minimum to samarbeidssamtaler i året, i tillegg kan begge parter be om samtale ved behov. Et godt samarbeid mellom foresatte og barnehagen er en forutsetning for et godt psykososialt miljø. Vi vil jobbe for at det skal være en lav terskel for foreldrene for å ta kontakt med barnehagen når de ønsker det.

Tema på foreldremøter blir valgt ut fra pedagogiske satsningsområder og/eller i samarbeid med SU/FAU (Foreldrenes arbeidsutvalg). Samarbeidsutvalget (SU) har møter etter behov, minimum to ganger pr år. Hver barnehage har SU og FAU. Se også mer informasjon om Foreldreutvalget for barnehager (FUB):

<http://www.fubhg.no/>

4.0: Vurdering

En forutsetning for å få til utvikling i ønsket retning er regelmessig vurdering og evaluering. I Tolvsrød barnehage sier vi at en av de viktigste frynsegodene vi som ansatte i barnehagen har er at vi er pålagt arbeid med selvutvikling. Det innebærer blant annet å forstå seg selv i møte med andre og utvikle egen mentaliseringsevne. Det er alltid de ansatte som er ansvarlig for relasjonen og kvaliteten i barnehagen. Tilbakemeldingskultur er en del av vår vurderingspraksis.

Vi benytter praksisfortellinger/caser til å reflektere over praksis, og til å se betydningen av hvorfor vi gjør som vi gjør, med mål om en barnehagepraksis som er psykisk helsefremmende for barn, foreldre og personal.

Vi evaluerer regelmessig arbeidet vårt i forhold til årsplan og rammeplan. Systematisk vurdering av arbeidet i barnehagen gjennomføres på interne møter og planleggingsdager, gjennom foreldreundersøkelser og tilbakemeldinger i foreldresamarbeid. Samarbeidsutvalget og foreldrerådet er viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet. I forbindelse med evaluering av barnehagens innhold, pedagogiske aktiviteter, arrangementer og høytidsmarkeringer bruker vi blant annet avdelingsmøter og pedagogiske ledermøter som en evalueringssaerna. Vi bruker referansegrupper for å evaluere våre felles maler for møter, informasjonsskriv og pedagogiske planer.

5.0: Overganger

5.1: Hjem – barnehage

Vi tar utgangspunkt i veilederen som er laget for overgang hjem-barnehage.

[Veileder for overgang, sammenheng og samarbeid hjem og barnehage](#)

Vi benytter trygghetssirkelen som en modell for hvordan vi jobber i tilvenningsprosesser i barnehagen. I vår barnehage tar vi kontakt med de foreldrene som får tildelt plass for sine barn hos oss. Det blir arrangert et eget foreldremøte der vi presenterer barnehagen og våre satsningsområder. Vi tar utgangspunkt i trygghetssirkelen og presenterer våre rutiner i forhold til tilvenningsprosessen. Det legges opp til en foreldreaktiv oppstart der barn og foreldre gis mulighet til å bli kjent allerede fra våren av når barnet får tildelt barnehageplass. Oppstart tilpasses det enkelte barns behov. Det avhenger av barnets alder, behov for trygghet og tid til å utvikle en relasjon til personalet på avdelingen. Foreldre og pedagogisk leder har tidlig en «bli-kjent-samtale» der vi bruker tid til å snakke om barnets og familiens historie fra fødsel og fram til i dag. Vi oppfordrer foreldrene til å bruke god tid på tilvenningsperioden, slik at barn og ansatte blir kjent og barnet kan etablere en tilknytning til en ansatt.

5.2: Barnehage – skole

Overgang og sammenheng mellom barnehage og skole er beskrevet i en egen rutine i Tønsberg kommune. Den skal sikre at viktig og relevant informasjon om barnet skal overføres fra barnehage til skole i samarbeid med foreldre/foresatte.

Rutinene finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside: [Rutiner for overgang, samarbeid og sammenheng.\(O-S-S\)](#) Målsettingen er å lage en god overgang fra barnehage til skole.

For barn med spesielle behov så skjer denne informasjonsutvekslingen ved årsskifte det året barnet skal begynne på skolen. På dette møtet deltar PPT og eventuelt andre samarbeidsparter på et møte sammen med foreldre og pedagogisk leder og styrer i barnehagen.

I april fyller pedagogisk leder i samarbeid med foresatte ut et overføringskjema mellom barnehage og skole.

Tolvsrød og Fyllpå barnehage har et tettere samarbeid slik at overgangen fra barnehage skal oppleves så trygg som mulig. Da avstanden mellom barnehagene er liten, har vi anledning til å ha flere møtearenaer. Målet med disse treffene er å få flere kjente ansikt å se ved skolestart og de får erfaring med å bli kjent med flere jevnaldrende.

I tillegg arrangeres treff for alle barna som skal begynne på den enkelte skole i sitt nærmiljø.

5.3: Interne overganger

Ved bytte av avdeling i egen barnehage har personalet god dialog og sørger for at pedagogisk leder på ny avdeling får nødvendig informasjon om barnet og foreldresamarbeidet. Barnet skal forberedes godt, være på besøk og delta i enkelte aktiviteter sammen med ny barnegruppe en tid i forveien når det er mulig. Vi etterstreber å iverta barns beste og barnets behov for trygge voksenrelasjoner i overganger fra en avdeling til en annen.

